

Тыныбаева Б.Қ., Батырханов Д.Б.

Х. Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті
Атырау қ., Қазақстан Республикасы

bake51@mail.ru, Batyrkhanov2797@mail.ru

ТЫҢДАЛЫМ – ДАҒДЫ МЕН ІСКЕРЛІКТІ ҚАЛЫПТАСТЫРУ ҚҰРАЛЫ РЕТІНДЕ

Аңдатпа

Бұл мақалада оқушыларды жаңа тілдік материалдармен таныстыруда, дағды мен іскерлікті қалыптастыруда, сөйлеуді қол жеткізілген деңгейде қолдауда тыңдалымның оқыту құралы ретіндегі маңызы туралы айтылады.

Негізгі сөздер: Тыңдалым, сөйлеуді есту, есте сақтау, ықтималдық болжау, артикуляция механизмі, түсіну, ішкі сөйлеу, жауап реакциясын дайындау.

«Тыңдау» термині есту арқылы сөйлеуді қабылдау және түсіну процесін білдіреді. Тыңдалым - сөйлеу әрекетінің рецептивті түрі, яғни бір мезгілде сөйлеуді есту арқылы түсіну және қабылдау. Ол сөйлеумен қатар, шет тілінде қарым-қатынас жасау мүмкіндігін қамтамасыз етеді. Тілдік қарым – қатынас екі жақты процесс болғандықтан, оқушылардың тілдік дайындығында тыңдалымды жете бағалау маңызды. Өйткені, оқытудың маңызды мақсаттарының бірі - оқушыларды дыбысты сөйлеуді түсінуге үйрету. Атап айтатын болсақ, түрлі хабарландырулар, радио және теледидар жаңалықтары, түрлі нұсқаулар мен тапсырмалар, әңгімелесушілердің әңгімелері, актерлердің сөздері, әңгімелесушінің телефон арқылы сөйлесуі т.б. Жиі естуден бөлек, оқушы басқа да әрекеттерді орындайды: байқайды, айтады, жазады, бірақ көп жағдайда нақты жұмыс істеу үшін естігенін түсіну қажет.

Шетел тілі сабағында сөйлеу немесе тілдік дағдыны қалыптастыру үшін аудиотекстермен жұмыс жасау бағытын оқушыға тиімді әдістермен жеткізу талап етіледі. Өйткені. басты мақсат: сөйлеу мен жазу дағдыларын одан әрі дамыту және бір мезгілде лексикалық, грамматикалық, фонетикалық дағдыларды пысықтау. Бұл жағдайда тыңдалым оқыту құралы болып табылады. Тыңдалым оқыту құралы ретінде оқушыларды жаңа тілдік және сөйлеу материалымен таныстыруды, сөйлеудің қол жеткізген деңгейін қолдауға ықпал етіп, тыңдау дағдыларын қалыптастыруды қамтамасыз етуі тиіс. Демек, сабақта аудиокассеталарды сауатты пайдалану оқушылардың нақты қарым-қатынас жасау мүмкіндігіне ықпал етеді және кездесетін қиындықтарды жояды. Өйткені тыңдау барысында оқушы күрделі перцептивті-мнемониялық қызметті және талдау, синтез, дедукция,

индукция, салыстыру, қарсы қою, абстрагирлеу, нақтылау және т.б. ой операцияларын орындайды. Объективті факторлар ұсынылған мәтіннің ерекшеліктерінен және оның қабылдауы өтетін шарттардан құралады. Субъективті факторлар оқушының психикасының ерекшеліктерімен және оның дайындық деңгейімен анықталады.

Тыңдау үшін мәтінді іріктеу кезінде оқушының мазмұндық сипаттамасы, тілдік және композициялық ерекшеліктері, сондай-ақ, сөйлеу, есту қабілеті, назары, сөйлеу болжамына және ықтималдық болжауға қабілеттілігі, ішкі сөйлеудің дамуы мен дәлелдей білу деңгейі ескеріледі. Оның барлық түрлерінде сөйлеуді меңгеру маңызды рөл атқарады, өйткені шет тілі сабағында қарым-қатынастың негізгі нысандары диалог пен монолог болып табылғандықтан, тыңдалым оқушылардың еркін коммуникациясы үшін өте маңызды [11].

Ресейлік профессор, педагогика ғылымдарының докторы Елена Николаевна Соловова тыңдаудың төрт негізгі механизмін атап көрсеткен. Олар [9]:

- сөйлеуді есту,
- есте сақтау,
- ықтималдық болжау,
- артикуляция механизмі

Сөйлеуді есту - олардың ішіндегі ең маңыздысы. Ол ауызша сөйлеуді қабылдауды, оны мағыналық синтагмаларға, сөз тіркестеріне, сөздерге бөлуді қамтамасыз етеді. Осы механизмнің арқасында сөйлеу ағымындағы таныс бейнелерді тануға мүмкіндік болады. Бірақ ауызша сөйлеуді түсіну үшін сөйлеуді есту жеткіліксіз. Танымал бірлікті есте сақтау қажет. Демек, жады тыңдалудың маңызды тетігі болып табылады. Бұл қарым-қатынастар болжамдау сипатын анықтайды. Мағыналық болжам контексті білумен анықталады, ол өз кезегінде белгілі бір құрылымдарды, клише, сөйлеу формулаларын және т. б. пайдалануды болжайтын мүмкін жағдайлар. Тыңдау мен сөйлеу, оқу мен жазу, лексика мен грамматика нақты қарым-қатынаста, әсіресе сабақта тығыз қолданылып, мағыналық жағынан нығайтыла түсуі тиіс. Тыңдалым дағдыларын қалыптастыру мен дамытуда артикуляция механизміне мән беру тыңдадың деңгейіне жол ашады. Алайда аудиотекстар тым қиын немесе тым жеңіл болмауы қажет. Жеке жаңа сөздерді, егер олар мәтінде кездесетін болса, оқушылар оңай түсінуі тиіс. Оқушының таныс материалға негізделген мәтінді толық түсіну біліктілігінің дамуына басты назар аударылады. Мысалы, 6-8 сыныптарда тыңдалымның екі түрі – толық түсінікпен тыңдау және негізгі мазмұнды тыңдау талабы қойылса, жоғары сыныптарда (9-11 сыныптар) тыңдалымның басты міндеті бұрын қалыптасқан іскерлікті жетілдіру және қажеттілігіне қарай оларды түзету болып табылады.

Сөйлеу хабарламаларының дұрыс қарқыны оларды түсінудің жылдамдығы мен дәлдігін ғана емес, сонымен қатар есте сақтаудың тиімділігін де анықтайды. Профессор, шетел тілдерін оқытудың

коммуникативтік әдістемесінің негізін қалаушылардың бірі Н.И. Гез: «...сөйлеу хабарламаларын ұсынудың шекті жылдамдығы бар, оның артуы немесе төмендігі белсенділіктің күрт төмендеуіне және түсіну деңгейінің айтарлықтай төмендеуіне, шаршауға, эмоциялық тонустың төмендеуіне әкеледі. Нашар дайындалған сыныпта мазмұнды ұғыну үшін синтагмалар, ұсыныстар, абзацтар арасындағы үзіліс ұзақтығын ұлғайтып, ақпаратты үлестермен беруге болады. Мәтінді қабылдау алдында қиындықтарды шешу уақытын арттыруға болады» - деп негіздеген [1].

Әрине, барлық кезеңдерде мұғалімнің сөзі шет тілінде қарым-қатынас жасау үшін үлгі болуы керек. Оқушы өз мүмкіндіктеріне көз жеткізіп, әр сабақта өзге тілді сөйлеуді түсінуі тиіс. Тыңдауды оқытудың тиімділігін арттыру үшін тіректер мен бағдарларды, фономатериалдарды кеңінен қолдану оқушының танымын жетілдіре түседі. Мысалы, визуалды тіректерге карталар, суреттер, схемалар және басқа да графикалық материалдар жатса, вербалды тіректер оқушыға ұсынылған тәсілге сәйкес мәтінді ауыстыруға мүмкіндік беретін түйінді сөздер, жоспар, тақырыптар, әртүрлі сауалнамалар түрінде ұсынылуы тиіс. Оқушыларды аудиотекстің өзіндік бағдарларын табуға үйрету маңызды (интонациялық бөлінетін сөздер, тақырыптар, логикалық екпінмен сөздер, риторикалық сұрақтар, қайталаулар т.б.).

Отандық және шетелдік әдіскерлер мәтінмен жұмысты үш кезеңге бөлуді ұсынады (Соловова Е. Н.) [9]:

1. тыңдалғанға дейін,
2. тыңдау кезінде,
3. тыңдап болған соң.

Ал, әдіскер Г.В.:Рогова: а) алдын ала нұсқаулық пен алдын ала тапсырма беру,б) дыбыс байланысын қабылдау процесі, в) түсінуді бақылайтын тапсырмаларды орындау – деп бөлуді ұсынды [10].

Мұғалімнің міндеті оқушылардың осы берілген жұмыс түрлеріне деген қызығушылығын тудыру. Мәтінмен жұмыстың осы кезеңдерінде берілуі қажет тапсырмаларды атап көрсетсек:

* тыңдағанға дейін сұрақтарды талқылау.

* тақырып, жаңа сөздер, иллюстрациялар бойынша болжам жасау,

*мұғалімнің негізгі тақырыпты қысқаша баяндауы, мәтін проблематикасына кіріспе.

Тыңдалымға арналған мәтіннің мазмұны және ол бойынша жаттығулар мен тапсырмалар таңдалған мақсатқа сай болуы тиіс. Тыңдалым арқылы тілдің лексикалық құрамын және оның грамматикалық құрылымын меңгеру жүргізіледі. Сонымен қатар, тыңдалым сөйлеуді, оқуды және жазуды меңгеруді жеңілдетеді. Тыңдаалым кезінде қолданылатын негізгі психикалық процестер: есте сақтау, қабылдау, қиял және ойлау., сондықтан да мұғалім өз жұмысында ең бастысы оқушы психикасының осы ерекшеліктерін есепке алуы қажет.

Жаңа ақпарат, жаңа фабула, әдетте, жаңа лексикалық материалды қосуға әкеледі. Сөздерді түсіну сөздердің семантикалық-синтаксистік валенттілігі мен олардың сөз түзілу заңдары туралы біліміне, әсіресе көп мағыналы, контекстпен сөздердің мағынасын сәйкестендіру қабілетіне байланысты. Шет тілін меңгеру және сөйлеу дағдыларын дамыту негізінен тыңдалым арқылы жүзеге асырылатындықтан, оқушылар қиындықтарға да кездеседі, мәселен: They will He is they 'll he' s; They shall He has. Сөйлемде мұндай түрдегі көптеген сөздер болуы мүмкін (мысалы, she ran out into the garden, he jumped up out of his arm-chair және т.б.) және оларды тиісті мағыналы сөздермен дұрыс сәйкестендіруді үйрену үшін арнайы жаттығу қажет. Есту қабілетін түсінуде бұдан әрі қиындықтар бар, to put off, to put away, to put up, to put down және т.б. сияқты "құрамдас етістіктер" де кездесуі мүмкін.

Сондай-ақ, ағылшын тілінде сөйлеудің әртүрлі бөліктері өте жиі сәйкес келеді: to work-work, to answer-answer, немесе the man you met..., The book you brought me., I haven ' t the thing you want және т.б.

Мәтіннің негізгі мазмұнын тыңдағанда оқушы мәтінді жалпы түсінуге ұмтылуы тиіс. 7-8 сыныптарда мәтінді толық түсінуді дамытуға басты назар аударылады. Осы кезеңде оқытудың бір нақты коммуникативтік бағыты болуы өте маңызды. Бұл жағдайда сөйлеу іскерлігін тез қалыптастыру қамтамасыз етіледі, бұл оқытылатын тілге деген қызығушылықты сақтауға мүмкіндік береді. Оқушылар жеңіл, қарапайым мәтіндерді жақсы түсінеді және есте сақтайды. Бірақ оқудың барысында географиялық атаулар, жеке есімдер, көркем шығармалардың атауы, тарихи фактілер, әдет-ғұрыптар мен дәстүрлер, түрлі тұрмыстық заттардың атаулары, сондай-ақ өнердің түрлі салаларымен байланысты терминология, қанатты сөздер мен көркем әдебиеттен алынған дәйексөздер сияқты оқушыларға белгісіз реалиялар қиындықтар кездеседі. Сондықтан да тыңдалымның әдістемелік талаптары сақталып, мазмұнды мәтіндер оқушылар үшін өте қарапайым және қолжетімді болуы, тұрақты және мақсатты жаттығулар арқылы меңгерілуі тиімді.

Оқытушы тыңдалымды жоспарлауда оқушыны мәтіннің нақты композициясын (басы, негізгі бөлігі, соңы) жасауға бағыттауы тиіс. Шетел тілін оқыту әдістемесінде тыңдалымның екі жолы бар[3].

- Бірінші: тыңдауды оқыту кезінде арнайы жаттығуларды орындауды ұсынады,

- екінші: тыңдау жаттығуларын сөйлеу, оқу және жазу элементтерімен ұштастыру қажеттілігі көрсетіледі.

Бұл жұмыста мұғалім оқушыларды сабақта белсенді жұмыс істеуге жұмылдыра отырып, мотивация мен ұйымдастырушылық орнатып, алдын ала нұсқаулық беруі тиіс. Нұсқаулық тапсырманы тұжырымдаудан, оны орындау жолдарын түсіндіруден, қиындықтарды бағдарлаудан тұрады.

Мәтінге дейінгі кезеңде алдын ала мұғалім мүмкін болатын қиындықтарды алып тастауы тиіс. Мотивациялық қондырғы негізінде

оқушыларға қандай қиындықтар туындайтыны және олармен байланысты өз жұмысын қалай ұйымдастыру қажеттілігін назарға бере отырып, *мәтінді тыңдау кезеңінде* оқушыға тапсырмалар беріледі:

1. мәтінді тыңдау және сөйлемдерде жіберілген сөздерді қою;
2. мәтінді тыңдау және ұсынылған сөз тіркестерінің қайсысы ешқандай өзгеріссіз қолданылғанын айту;
3. мәтінді тыңдау және келесі сөздерге қандай анықтамалар бар екенін айту;
4. келесі ұсыныстарды аяқтау;
5. мәтінді тыңдау және онда бір нәрсе туралы айтылды деп айту;
6. мәтінді тыңдау және параллель бағанда орыс, қазақ/ағылшын эквивалентін табу.

Бұл жаттығулар оқушылардың тілдік синтезде дайындалған үлгілерді пайдалануды ғана емес, сонымен қатар әртүрлі ортада белгілі конструкцияларды тану және түсіну үшін жүргізіледі. Мәтінді ести отырып қабылдау процесінде сөйлеушінің басты ойын, мәтіндегі негізгі мазмұнды табу, сөйлеудің алдын ала көрсетілген бөлігіне назар аудару, түсіну үшін жекелеген сөздер мен сөйлемдерге қарамастан бүтіндігін түсіну, тұтас түсінудің негізінде жекелеген элементтерін түсіну, яғни есту, қабылдау процесінде тілдік және логикалық болжауды пайдалану аса қажет.

Мәтіннен кейінгі кезеңде мәтінді тыңдап, оған бірнеше жаттығуларды орындап, оны ауызша және жазбаша сөйлеу дағдыларын дамыту үшін одан әрі пайдалануға негізделуі мақсатты. Оқушы түсінігін бақылауды дәстүрлі жолмен де, тест арқылы да жүзеге асыруға болады. Тыңдалған хабарламаның мазмұнын түсінуді бағалау критерийлері ең алдымен оқушының коммуникативтік ниетін, мәтінді, берілген тапсырмаларды орындауда қаншалықты түсінгендігіне байланысты. Кейде тест тапсырмасын орындағаннан кейін оқушыларға дәптерлермен өзара алмасуға, бір-бірінен кілт бойынша сөздерді тексеруге және тапсырмалардың дұрыс орындалуын бағалатуға болады. Оқушылардың автордың ой-пікірін білдіретін басты ойды өздері мәтіннен тауып, содан кейін ұсынылған нұсқадан тыңдалған мәтіннің мағынасына сәйкес келетін ойды таңдап, ақырында, басты ойды оқушының өзі жеткізетіндей мүмкіндіктерге бағыттау тиімді. Олар мәтінді мұқият тыңдалуға тырысу керек. Байланысты сөйлеуді қабылдау күрделі ойлау қызметімен қатар жүреді және бірқатар акустикалық факторлармен анықталатын ерекше жағдайларда өтеді. Демек, қабылданатын сөйлеудің мазмұнын ұғынуға, сондай-ақ қабылдаумен байланысты қиындықтарды жеңуге назар аударатын белгілі бір жаттығуларда қажеттілік туындайды. Бұл жаттығулар сөйлеу деп аталады. Жаттығуларды орындау кезінде ана тіліне аударудан аулақ болу маңызды.

Сондай-ақ, оқушылардың біліктілігін шыңдауда арнайы жаттығулардың орны ерекше, бұл жаттығулардың мақсаты сөйлеу әрекетінің басқа түрлеріне оқыту құралы ретінде тыңдауды үйрету болып табылады. Мәселен:

1) диалогтік сөйлеуді қабылдауға үйретуге арналған жаттығулар:

- диалогты тыңда, сол тақырыпқа ұқсас құрастыр;
- диалогтың басталуын тыңда, оның аяқталуын жаса;
- диалогты тыңда, оны монолог түрінде айт (әрекет етуші тұлғалардың

біріне сипаттама бер, оған тақырып таңда, оны түсіндір)

- в) мәтіннің қысқаша мазмұны,
- г) негізгі идея және т. б.

Тыңдалым процесінде жеке, фронтальды және топтық жұмысты үйлестіру, әр түрлі жұптық жұмыстарда біріктіру, жекелеген оқушылардың есту қабілетін белсендіру, жұмысқа деген қызығушылықтарын арттыру оларда дағды мен іскерлікті қалыптастырудың бірден-бір тиімді алғышарттары.

Мектепте 7-сыныптан бастап оқушыларды мәтін бойынша белгіленген тапсырмаларды нақты орындауға ынталандыру, олар үшін проблемалық жағдайлар жасау, неғұрлым маңызды ақпаратты іріктеп қабылдауды дамыту, тыңдау барысында алынған білімді практикалық пайдалану тәсілдерін көрсету арқылы тұжырымдауға бағыттаса, оқушының тілге, пәнге деген ынтасы артып, белсенділігі күшейетіні сөзсіз. Қазіргі заманғы технологиялар әлемінде тыңдалым процесін жетілдіруге барлық алғышарттар бар, өйткені техника жоғары қарқынмен дамып келеді, мұғалімдердің оқытудың техникалық құралдарының әр түрлі түрлерін пайдалану мүмкіндіктері бар, мектептеде жалпы тілдерді оқытудың материалдық базасына талап қойылып отыр.

Қазіргі уақытта шетел тілі сабағындағы тыңдалым - сөйлеу қызметінің осы түрін оқытудың мақсаты ғана емес, сонымен қатар сөйлеу қызметінің басқа түрлерін меңгеру құралы ретінде оқытуды қамтиды. Осылайша, тыңдауды сөйлеу қызметінің түрі ретінде меңгеру коммуникацияның табысты процесін қамтамасыз етіп, оқушылардың шет тілін сөйлей және түсіне білуін дамытуы тиіс. Тыңдалымның табыстылығы бір жағынан тыңдаушының өзіне (сөйлеу, есту қабілетінің, есте сақтау қабілетінің даму дәрежесіне, оның көңілінің, қызығушылығының болуына және т.б.), екінші жағынан, қабылдау жағдайларына (саны мен түрлері, дыбысталу ұзақтығы) және, ең соңында, лингвистикалық ерекшеліктер – сөйлеу хабарламаларының тілдік және құрылымдық-композициялық күрделілігіне және олардың оқушылардың сөйлеу тәжірибесі мен біліміне сәйкестігіне байланысты [5]. Есту арқылы сөйлеуді мағыналық қабылдау - талдау, салыстыру, абстракция, нақтылау және т.б. оқушыларды жаңа тілдік және сөйлеу материалымен танысып, мәтін мазмұнына сай өзіндік ойын жеткізу дағдысын қалыптастырады, жаңа материалдың мәнін, нысанын және қолданылуын көрсетуге талпындырады. Оқушыларға тыңдау мәдениетін үйрету қажет, тыңдай білу - ағылшын тілін үйренудегі табыстың кепілі екенін түсінуі тиіс.

Әдебиеттер тізімі:

1. Гез. Н. И. «Роль условий общения при обучении слушанию и говорению» // ИЯШ – 1981 - №5 - С. 32.
2. Елухина Н.В. «Интенсификация обучения аудированию на начальном этапе»: Ж. «Иностранные языки в школе». – 1986 - №5 - С. 15.
3. Елухина, Н.В. Обучение слушанию иноязычной речи / Н.В.Елухина // ИЯШ. - 2003. - №5. - С.13
4. Елухина Н.В. Основные трудности аудирования и пути их преодоления // Общая методика обучения иностранным языкам: Хрестоматия. М.: Русский язык, 1991. С. 226-238.
5. Зайцева Л. А. Требования к аудитивному материалу, содержащему неизученную лексику // Иностранные языки в школе . -1996. - № 3, С.15.
6. Ильина характеристики кратковременной памяти, полученные в условиях аудирования // Уч. зап. Моск. гос. пед. ин-та иностр. яз. им. М. Тореза. 1988. Т. 44.
7. Кочкина З. А. Аудирование: что это такое?//Методическая мозаика. 2007. - С. 12-18.
8. Копылова В. В.– М.: Дрофа, 2004. – С. 969. Коммуникативное развитие учащихся средствами дидактической игры и организацией языковой среды в образовательном учреждении: Кемерово: МОУ ДПО «НМЦ», 2006. – 104 С. 10.
9. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курслекций. 4-е издание. М.: Из-во «Просвещение», 2006. С.78-79.
10. Рогова Г. В., Рабинович Ф. И., Сахарова Т.Е. « Методика обучения иностранному языку в средней школе» М., Просвещение 1991. – С. 134 – 141.
11. Тыныбаева Б.Қ. Шетел тілін оқытуда тыңдалымның рөлі мен орны. Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университетінің Хабаршысы Атырау. № 3(54), 2019. 57-64 б.

Аннотация

В данной статье говорится о значении аудирования как обучающего средства в ознакомлении учащихся с новыми речевыми материалами, формировании навыков и умений, поддержании речи на достигнутом уровне.

Ключевые слова: Аудирование, услышание речи, память, прогноз вероятности, механизм артикуляции, понимание, внутренняя речь, подготовка ответной реакции.

Abstract

This article discusses the importance of listening as a learning tool in introducing students to new speech materials, the formation of skills and abilities, maintaining speech at the achieved level.

Key word: Listening, hearing speech, memory, probability prediction, articulation mechanism, understanding, inner speech, response preparation.

МРНТИ 77.01.01

Аралбаев А.С., Мұхитов Қ.С., Мұханбетәли А., Ақсеріков Ғ.

Х.Досмұхамедов атындағы Атырау мемлекеттік университеті

Атырау қ. Қазақстан Республикасы

a.aralbaev61@mail.ru, ocean_5@mail.ru, futboll1970@mail.ru

АТЫРАУДА СУ СПОРТ ТҮРЛЕРІНІҢ ДАМУ ТАРИХЫ

Аңдатпа

Спорт-денсаулық кепілі болып табылады. Сол себепті елімізде спорттың дамуына ерекше көңіл бөліп отыр. Өткен ғасырымыздың екінші жартысында кеңінен етек алған Атырау спорты жарты ғасыр ішінде көптеген жетістікке жетті. Мыңдаған жастарымыз сүйіп айналысып, жүздеген спортшымыз жеңімпаз болды. Осындай спорттың бір түрі су спорты болып табылады. Еліміздің мерейін көтерген су спорт түрлерінің даму тарихы осы мақалада баяндалады.

Негізгі сөздер: Каспий теңіз флотилиясы, Жайық өзені, теңізшілер даярлайтын мектеп, су спорт түрлері, каноэ, қыл қайық, шлюпка.

Су спорт түрлері адамның денсаулығы үшін өте қажетті спорт болып табылады. Соның ішінде Атырау тұрғындары үшін бұл спорт түрінің маңызы өте жоғары. Себебі Атырау қаласы теңіз жағасында орналасқан қала. Бұл өңірдің жері тұзды келеді. Сондықтан тырысқақ, оба ауруларының қаупі жоғары. Тарихымыздан білеміз, 1913 жылы осы өңірде оба ауруы етек алып, көптеген адамдардың өмірін қиған болатын. Бұл эпидемияны жойған қазақтың данышпан ұлы, өзіміздің жерлесіміз Халел Досмұхамедов еді. Дегенмен тыныс орындарына көп пайда келтіретін осы спортты біздің өңірде дамыту ісі маңызды мәселелердің бірі болып табылады. Су спорт түрлерін дамыту арқылы тұрғындарды түрлі аурулардан аман-сақтап қалар едік.

Атырауда су спорт түрлерінің өзіндік тарихы бар. Бұл спорт түрінің дамуы басқа спорт түрлеріне қарағанда кеш басталса да республикалық, одақтық деңгейде нәтиже көрсетті. Бұл мақаламызда өңіріміздегі осы спорт түрінің даму тарихы айтылады.

Адам баласы судан балық аулау үшін ерте бастан қайық жасап үйренді. Александр Македонский мен Юлий Цезарь судан өту үшін жеңіл қайықтарды пайдаланған екен [1].